| | |
|---|---|
| Súd: | Okresný súd Bratislava I |
| Spisová značka: | 15C/173/2011 |
| Identifikačné číslo súdneho spisu: | 1111242710 |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 19. 02. 2013 |
| Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: | JUDr. Otília Belavá |
| ECLI: | ECLI:SK:OSBA1:2013:1111242710.2 |

# ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I. v konaní pred sudkyňou JUDr. Otíliou Belavou v právnej veci navrhovateľky: V. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, V., zastúpená Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom, sídlo Národného oslobodenia 25, Bernolákovo, proti odporcovi: Slovenská republika - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, sídlo Pribinova 2, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy podľa zák.č. 514/2003 Z.z. vo výške 6.000,- EUR s prísl.

**r o z h o d o l :**

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľke titulom nemajetkovej ujmy 1.000,-EUR s 9% úrokom z omeškania ročne od 26.08.2011 do zaplatenia a náhradu trov konania Mgr. Vladimírovi Šárnikovi sumu 413,66 EUR na účet vedený X. Z. V., R..F.., číslo účtu: XXX XXX XXXX/XXXX, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšku súd návrh z a m i e t a .

**o d ô v o d n e n i e :**

Návrhom z 12.12.2011, doručeným tunajšiemu súdu 15.12.2011 navrhovateľka žiada, aby súd svojim rozhodnutím uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 6.000,-EUR s príslušenstvom titulom nemajetkovej ujmy podľa §17 ods.2 zák.č.514/2003 Z.z..

Odporca sa k návrhu vyjadril písomne, podaním z 02.04.2012, tunajšiemu súdu doručeným 10.04.2012 s tým, že poukázal na ust. § 7 O.s.p., podľa ktorého súdy v občianskom súdnom konaní prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne vec, ktoré vyplývajú z občianskoprávnych, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon. Preto civilné súdy nemôžu posudzovať čokoľvek vyplývajúce z trestnej zodpovednosti. Neexistuje žiadne zákonné ustanovenie, ktoré by oprávňovalo súd, aby v občianskom súdnom konaní zasahoval do trestného konania tým, že by preskúmaval a následne hodnotil postup orgánov činných v trestnom konaní a prokuratúry z hľadiska jeho rýchlosti a účelnosti. V súvislosti s týmto názorom poukázal na rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I. pod č.k. 21C 193/2008 z 22.03.2011 a 10C 86/2009 z 11.05.2011 a Krajského súdu v Bratislave pod č.k. 8Co 218/2011 zo 07.02.2012. Ústavný súd SR v rámci svojej rozhodovacej činnosti prihliada na to, aby zabezpečoval v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy (III ÚS 79/2002). Uvedené zohľadňuje aj čl. 127 ods.1 Ústavy SR limitujúci právomoc ústavného súdu vo vzťahu k všeobecným súdom, princípom subsidiarity, t.j. Ústavný súd SR o individuálnych sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd rozhoduje iba v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd. Vychádzajúc z princípov ústavnosti a zvrchovanosti zákona ako i priority súdnej ochrany základných práv a slobôd občanov, prokuratúra je

organickým článkom sústavy právnych záruk zákonnosti v demokratickom právnom štáte. Z Trestného poriadku vyplýva, že prokurátor je orgán, ktorý nesie zodpovednosť za zákonnosť a správnosť úradného postupu vyšetrovateľa pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní. Na základe uvedeného odporca namieta nedostatok právomoci civilného súdu konať vo veci.
V ďalšom odporca namieta nedostatok aktívnej legitimácie navrhovateľky, ktorú súd skúma ex offo. Poukázal na skutočnosť, že navrhovateľka bola v postavení poškodenej v trestnom konaní a Trestný poriadok nezaručuje poškodenému právo, aby trestné konanie proti inej osobe sa uskutočnilo v primeranej lehote, keďže nejde o prerokovanie veci poškodenej. V konečnom dôsledku navrhovateľa bola v konaní vedenom pred Okresným súdom Malacky pod č.k. 3T 30/2011 rozsudkom z 01.12.2011 odkázaná, v časti vrátenia vecí, na občianske súdne konanie. S poukazom na ust. § 9 ods.2 zák.č. 514/2003 Z.z., však navrhovateľke ešte žiadna škoda nemohla vzniknúť, keďže časť vecí jej bola vrátená a zvyšnú časť si uplatnila ako poškodená v adhéznom konaní.
Odporca namieta neopodstatnenosť podaného návrhu s tým, že na vznik práva na náhradu škody musia byť splnené podmienky vyplývajúce z príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti a vzniknutou škodou. Poukázal na nález Ústavného súdu SR pod I ÚS 177/08, podľa ktorého predpokladom na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody je preukázanie porušenia právnej povinnosti, vznik škody a príčinná súvislosť medzi konaním (opomenutím) a následkom (škodou). Navrhovateľka neuniesla dôkazné bremeno keď nepreukázala vznik škody v dôsledku nesprávneho úradného postupu, nepreukázala, že škoda jej vznikla v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom orgánov činných v trestnom konaní. Navrhovateľka si mohla vysporiadať svoj nárok priamo voči subjektu, ktorý je za vzniknutú škodu zodpovedný. Odporca žiadal návrh zamietnuť.
Súd vykonal dokazovanie vyjadrením právneho zástupcu navrhovateľky, vyjadrením zástupkyne odporcu, oboznámil sa s listinami - Vyšetrovacím spisom Okresnej prokuratúry Malacky pod ČVS: ORP -38/OJP-MA-2010 v spojení s trestným spisom Okresného súdu Malacky pod č.k. 3T 30/2011, pričom prihliadol na obsah spisového materiálu podľa § 120 ods.1 O.s.p. a zistil nasledovný skutkový stav:

Z vyjadrenia právneho zástupcu navrhovateľky súd zistil, že navrhovateľka mala postavenie poškodenej v trestnom konaní vo veci trestného činu krádeže spolupáchateľstvom vedenom Okresným riaditeľstvo PZ Bratislava - okolie, UJKP Pezinok, pracovisko Malacky pod ČVS: ORP-91/2-OVK-BH-2006. K spáchaniu trestného činu došlo vlámaním páchateľov do domu navrhovateľky v obci Kuchyňa, dňa 15.08.2005. Trestné stíhanie začalo 16.08.2005,
kedy si navrhovateľka v adhéznom konaní uplatnila náhradu škody. V dôsledku nečinnosti príslušníka PZ (príslušník PZ odmietol vykonať domové prehliadky páchateľov, že vo veci bude konať, až keď mu vec odovzdá kriminálna polícia) sa nepodarilo zaistiť všetky odcudzené veci. Vyšetrovanie vykazovalo prieťahy, pretože obvinenie bolo vznesené až 27.10.2005 uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ Bratislava IV pod ČVS: ORP-868/OVK-MA-2005, t.j. po viac ako dvoch mesiacoch od začatia trestného stíhania napriek tomu, že páchatelia boli známi bezprostredne po spáchaní trestného činu. Počas vyšetrovania prokurátor vykonal niekoľko previerok.
Dňa 16.07.2008 prokurátor konštatoval, že od roku 2007 neboli vykonané žiadne vyšetrovacie úkony a uložil vyšetrovateľovi rozsah ďalšieho dokazovania.
Dňa 15.07.2009 prokurátor konštatoval, že za uplynulé obdobie vyšetrovania boli vykonané len tri výsluchy svedkov, konštatoval prieťahy, uložil vyšetrovateľovi pokyn pre ďalšie konanie a určil lehotu na skončenie vyšetrovania do 15.09.2009.
Dňa 24.05.2010 prokurátor zistil, že nový vyšetrovateľ, ktorý mal vec pridelenú od októbra 2009 vykonal iba dva výsluchy, konštatoval prieťahy a opäť určil lehotu na skončenie vyšetrovania do 25.07.2010. Ani v tejto lehote vyšetrovanie skončené nebolo a rozhodnutím Okresnej prokuratúry Malacky z 29.07.2010 pod 1Pv 113/08-30 bola vec odňatá vyšetrovateľovi a prikázaná inému. Obžaloba bola podaná až 14.03.2011. Právny zástupca navrhovateľky poukázal na ust. § 164 ods.2 zák.č. 141/1961 Z., ust. § 209 ods.2 zák.č. 301/2005 Z.z. a § 9 ods.1 zák.č. 514/2003 Z.z. a má zato, že zákonná maximálna dĺžka vyšetrovania bola viac ako 15-násobne prekročená. Vyšetrovanie vykazuje prieťahy, čo preukazujú správy prokurátora, v dôsledku čoho navrhovateľka utrpela ujmu na zákonnom práve na skončení vyšetrovania v zákonnej lehote. K nesprávnemu úradnému postupu došlo tým, že príslušník PZ nezabezpečil vykonanie domových prehliadok páchateľov s cieľom zaistiť ukradnuté veci a v prieťahoch vo vyšetrovaní, čo konštatoval dozorujúci prokurátor, čím navrhovateľka ako obeť trestného činu utrpela ujmu na svojich právach na vykonaní vyšetrovania v súlade so zákonom a bez prieťahov, v zákonnej lehote. Právny zástupca navrhovateľky ustanovením § 17 ods.2 zák.č. 514/2003 Z.z. poukázal na súvsťažnosť k § 56 ods.4 zák.č. 38/1993 Zb., pričom judikatúra Ústavného súdu SR ustálila, že porušeným právom v prípade prieťahov v konaní je právo na konanie bez prieťahov a ujmou na práve je

ujma na práve prerokovanie a rozhodnutie veci bez prieťahov, nie sekundárna ujma na iných ústavných právach, napr. práve na zdravie, na rodinný život a pod.. V dôsledku prieťahov v konaní môže dôjsť aj k ujme na ďalších právach. Absencia ich porušenia však neznamená, že nedošlo ani k porušeniu práva na konanie bez prieťahov. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy prichádza predovšetkým v tých prípadoch, keď už porušenie práva nie je možné napraviť napr. zrušením rozhodnutia, čo je typické pre prieťahy v konaní. Pokiaľ ide o uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy, právny zástupca poukázal, že túto nemožno vypočítať, ale možno vymedziť základné kritériá na jej určenie ako dĺžka konania, miera prekročenia zákonnej lehoty, úplná nečinnosť príslušníka PZ a vyšetrovateľa, nerešpektovanie pokynov prokurátora vyšetrovateľom, ktoré smerovali k odstráneniu prieťahov v konaní, aktívny prístup navrhovateľky pri zistení páchateľov, skutkovú jednoduchosť veci (páchatelia boli zistení bezprostredne po spáchaní trestného činu), objektom útoku trestného činu bolo obydlie navrhovateľky. Na základe vyhodnotenia uvedených kritérií navrhovateľka považuje finančnú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6.000,-EUR za adekvátnu.

Z vyjadrenia zástupkyne odporcu súd zistil identické skutočnosti a právnu argumentáciu ako bolo uvedené v písomnom vyjadrení k návrhu.

Z uznesenia Okresného riaditeľstva PZ Bratislava IV, oddelenie skráteného vyšetrovania pod ČVS: ORP-2254/3-OSV-MA-2005 zo16.08.2005 súd zistil, že začalo trestné stíhanie.

Z listu Okresnej prokuratúry Malacky pod č.k. 1Pv 113/08-12 zo 16.07.2008 adresovaný Okresnému riaditeľstvu PZ Bratislava IV súd zistil, že previerkou vyšetrovacieho spisu ORP-91/2-OVK-BH-2006 bolo zistené, že vyšetrovateľ od konca roku 2006 nekoná a nie je zrejmé, aké úkony sú vo veci vykonané.

Z listu Okresnej prokuratúry Malacky pod č.k. 1Pv 113/08-21 z 15.07.2009 adresovaný Okresnému riaditeľstvu PZ Bratislava IV súd zistil, že previerkou vyšetrovacieho spisu ORP-91/2-OVK-BH-2006 bolo zistené, že vyšetrovateľ v roku 2008 nevykonal žiaden vyšetrovací úkon a v roku 2009 vydal jedno uznesenie a vykonal tri výsluchy svedkov. Bola vyslovená požiadavka o zabezpečenie plynulosti konania.

Z rozhodnutia Okresnej prokuratúry Malacky pod č.k. 1Pv 113/08-30 z 29.07.2010 súd zistil, že prípravné konanie trvá takmer päť rokov. V rámci previerky plynulosti konania zo 16.07.2008 prokurátor zistil, že v rámci vyšetrovania neboli od roku 2007 realizované žiadne vyšetrovacie úkony, pričom pokynom bol vyšetrovateľovi uložený rozsah ďalšieho dokazovania. Previerkou z 15.07.2009 prokurátor zistil, že za ďalší rok vyšetrovania boli vykonané len tri výsluchy svedkov. Prieťahy vo vyšetrovaní boli signalizované v ten istý deň riaditeľovi ÚJaKP s pokynom pre ďalšie konanie a určením termínu skončenia vyšetrovania 24.05.2010. V rámci opätovnej signalizácie prieťahov vo vyšetrovaní z 24.05.2010 prokurátor uložil lehotu na skončenie vyšetrovania do 25.07.2010; keďže vyšetrovanie napriek uvedenému nebolo ukončené a ani v celom rozsahu splnené pokyny prokurátora, s konštatovaním, že pretrvávajúce prieťahy nemožno vo vyšetrovaní tolerovať, vec bola vyšetrovateľovi PZ odňatá s tým, aby bola prikázaná inému.

Z rozhodnutia Okresnej prokuratúry Malacky pod č.k. 1Pv 113/08-44 z 11.03.2011 súd zistil, že bola podaná obžaloba.

Podľa § 55 ods.1 zák.č. 301/2005 Z.z., pri vykonávaní úkonov trestného konania musia orgány činné v trestnom konaní, súd a osoby príslušné vykonávať úkony trestného konania zaobchádzať s osobami zúčastnenými na úkone tak, ako to vyžaduje účel trestného konania; vždy sa musí rešpektovať ich dôstojnosť a ich ústavou zaručené základné práva a slobody.

Podľa § 209 ods.1 zák.č. 301/2005 Z.z., po skončení vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania policajt predloží spis prokurátorovi s návrhom na podanie obžaloby alebo na iné rozhodnutie, ak nerozhodne podľa § 214 ods. 2 alebo § 215 ods. 4. Návrh na podanie obžaloby musí obsahovať zoznam vykonaných a navrhovaných dôkazov a odôvodnenie, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov alebo odmietol predložené dôkazy. So spisom predloží aj očíslované vecné dôkazy a ich zoznam, ak to ich povaha umožňuje.

Podľa § 209 ods.2 zák.č. 301/2005 Z.z., vyšetrovanie obzvlášť závažných zločinov je potrebné skončiť do šiestich mesiacov od vznesenia obvinenia; v ostatných prípadoch do štyroch mesiacov.

Podľa § 209 ods.3 zák.č. 301/2005 Z.z., ak nie je vyšetrovanie skončené v lehotách uvedených v odseku 2, policajt prokurátorovi písomne oznámi, prečo nebolo možné vyšetrovanie skončiť v ustanovených lehotách, aké úkony treba ešte vykonať a aký čas bude ešte vyšetrovanie pokračovať. Prokurátor môže policajtovi pokynom zmeniť rozsah úkonov, ktoré majú byť ešte vykonané. Môže tiež určiť inú lehotu, akú má vyšetrovanie ešte trvať.

Podľa § 209 ods.4 zák.č. 301/2005 Z.z., ustanovenia odsekov 2 a 3 sa nevzťahujú na skrátené vyšetrovanie.

Podľa § 3 ods.1 písm. d) zák.č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem
tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods.1 písm. c) zák.č. 514/2003 Z.z., vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak škoda vznikla pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy a aj keď ide o škodu, ktorá vznikla pri výkone štátnej správy, ktorá bola prenesená na územnú samosprávu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods.1 zák.č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods.2 zák.č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods.1 zák.č. 514/2003 Z.z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len žiadosť ) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods.1 zák.č. 514/2003 Z.z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 17 ods.2 zák.č. 514/2003 Z.z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že navrhovateľka sa domáha náhrady škody titulom nesprávneho úradného postupu a to nečinnosťou príslušníka PZ (odmietol vykonať domové prehliadky páchateľov s tým, že vo veci bude konať až keď mu
vec odovzdá kriminálna polícia) v dôsledku čoho sa nepodarilo zaistiť všetky odcudzené veci a z dôvodu prieťahov vo vyšetrovaní, keď obvinenie bolo vznesené až 27.10.2005 po viac ako dvoch mesiacoch od začatia trestného stíhania a obžaloba bola podaná až 14.03.2011.

Prioritne sa súd zaoberal námietkou odporcu k aktívnej legitimácii navrhovateľky, ktorá bola v postavení poškodenej v trestnom konaní a Trestný poriadok podľa názoru odporcu nezaručuje poškodenému právo, aby trestné konanie proti inej osobe sa uskutočnilo v primeranej lehote, keďže nejde o prerokovanie veci poškodenej.

Podľa §10 ods.10 zák.č. 301/5005 Z.z., subjekt trestného konania je každý, kto má a vykonáva vplyv na priebeh konania a komu tento zákon na uskutočnenie tohto vplyvu priznáva určité procesné práva alebo ukladá povinnosti. V konaní pred súdom je stranou ten, proti komu sa vedie trestné konanie, poškodený, zúčastnená osoba a prokurátor; rovnaké postavenie ako strana má aj zástupca občianskeho združenia, dôveryhodná osoba, ako aj iná osoba, na ktorej návrh alebo žiadosť sa konanie vedie alebo ktorá podala opravný prostriedok a v konaní proti mladistvému aj štátny orgán starostlivosti o mládež. Ak sa v tomto zákone používa pojem strana, rozumie sa tým v predsúdnom konaní aj subjekt trestného konania, ak z jednotlivého ustanovenia nevyplýva niečo iné.

Podľa § 46 ods.1 zák.č.301/5005 Z.z., poškodený je osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková, morálna alebo iná škoda alebo boli porušené či ohrozené jej iné zákonom chránené práva alebo slobody. Poškodený má právo v prípadoch ustanovených týmto zákonom sa vyjadriť, či súhlasí s trestným stíhaním, má právo uplatniť nárok na náhradu škody, robiť návrhy na vykonanie dôkazov alebo na ich doplnenie, predkladať dôkazy, nazerať do spisov a preštudovať ich, zúčastniť sa na hlavnom pojednávaní a na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní alebo o dohode o priznaní viny a prijatí trestu, vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, má právo záverečnej reči a právo podávať opravné prostriedky v rozsahu vymedzenom týmto zákonom.

S poukazom na citované zákonné ustanovenie §10 ods.10 v spojení s § 46 ods.1 zák.č. 301/5005 Z.z. súd dospel k názoru, že navrhovateľka ako poškodená trestným činom mala postavenie poškodenej, z tohto postavenia jej už pri vyšetrovaní vyplynuli práva i povinnosti; a preto jej aktívna legitimácia v predmetnom konaní je dôvodná.

I.
Nesprávny úradný postup titulom nečinnosti príslušníka PZ (odmietol vykonať domové prehliadky páchateľov s tým, že vo veci bude konať až keď mu vec odovzdá kriminálna polícia) v dôsledku čoho sa nepodarilo zaistiť všetky odcudzené veci.
V tejto časti uplatneného návrhu sa súd stotožnil obranou odporcu ktorý poukázal na ust. § 7 O.s.p., podľa ktorého súdy v občianskom súdnom konaní prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne vec, ktoré vyplývajú z občianskoprávnych, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon. Preto podľa názoru súdu v občianskom súdnom konaní súd nie je oprávnený preskúmavať a hodnotiť postup orgánov činných v trestnom konaní z hľadiska správnosti postupu pri vyšetrovaní. Takéto oprávnenie prináleží do pôsobnosti prokuratúry. Na ochranu práv navrhovateľky v tejto časti argumentácie uplatneného návrhu
slúžia prostriedky podľa trestného práva ustanovené v § 210 Trestného poriadku, keď navrhovateľka ako poškodená mala právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania žiadať prokurátora, aby preskúmal postup policajta, čo nevyužila. Vzhľadom na uvedené súd návrh v tejto časti pre nedostatok právomoci všeobecného súdu konať, zamietol.

II.
Prieťahy vo vyšetrovaní (obvinenie bolo vznesené až 27.10.2005 po viac ako dvoch mesiacoch od začatia trestného stíhania a obžaloba bola podaná až 14.03.2011).

Podľa čl.48 ods.2 vety prvej Ústavy SR, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa § 49 zák. č. 38/1993 Z.z., sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba (ďalej len "sťažovateľ"), ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Nesprávny úradný postup je definovaný v citovanom ust. § 9 zák.č. 514/2003 Z.z., pričom z hľadiska pojmovej definície nesprávny úradný postup je porušenie povinnosti pri uskutočňovaní úkonu v konaní ako jeho nesprávne vykonanie alebo vykonanie bez splnenia zákonných podmienok. Pri náhrade škody definovanej v ust. § 17 zák.č. 514/2003 Z.z., ide o také škody, ktoré vznikli inou ako rozhodovacou činnosťou. Rozhodovanie súdu je závislé na posúdení príčinnej súvislosti medzi týmto postupom a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre vznik škody. Ide o objasnenie príčin,

ktoré viedli k určitému výsledku a zváženie všetkých príčinných súvislostí. Keďže zákon 514/2003 Z.z., dáva možnosť občianskoprávnej žaloby, ktorej súčasťou je nárok na náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy, takýto účastník sa stáva subjektom práv zaručených článkom 6. Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd s tým, že sa rozhoduje o jeho občianskom práve. Keďže navrhovateľke dáva zákon č. 514/2003 Z.z. prostriedok na domáhanie sa uznania porušenia jej práv titulom prieťahov v konaní vyšetrovateľa prostredníctvom všeobecného súdu, pričom prieťahy ako nesprávny úradný postup sú porušením základných práv a slobôd, v tejto časti návrhu je podľa názoru súdu s poukazom na vyššie uvedené daná právomoc všeobecného súdu podľa § 7 O.s.p. konať a rozhodnúť.

V tejto časti návrhu mal súd preukázané uznesením Okresného riaditeľstva PZ Bratislava IV, oddelenie skráteného vyšetrovania pod ČVS: ORP-2254/3-OSV-MA-2005 zo16.08.2005, že začalo trestné stíhanie. Z previerky prokurátora Okresnej prokuratúry Malacky pod č.k. 1Pv 113/08-12 zo 16.07.2008 mal súd preukázané, že vyšetrovateľ od konca roku 2006 nekonal a nie je zrejmé, aké úkony sú vo veci vykonané; a z previerky Okresnej prokuratúry Malacky pod č.k. 1Pv 113/08-21 z 15.07.2009 mal súd preukázané, že vyšetrovateľ v roku 2008 nevykonal žiaden vyšetrovací úkon a v roku 2009 vydal jedno uznesenie a vykonal tri výsluchy svedkov. Z rozhodnutia Okresnej prokuratúry Malacky pod č.k. 1Pv 113/08-30 z 29.07.2010 mal súd preukázané, že prípravné konanie trvá takmer päť rokov, že v rámci vyšetrovania neboli od roku 2007 realizované žiadne vyšetrovacie úkony, v roku 2008 boli vykonané len tri výsluchy svedkov. Prokurátor konštatoval v rámci vykonaných previerok prieťahy, ktoré signalizoval riaditeľovi ÚJaKP s pokynom pre ďalšie konanie a určením termínu skončenia vyšetrovania 24.05.2010. V rámci
opätovnej signalizácie prieťahov vo vyšetrovaní z 24.05.2010 prokurátor uložil lehotu na skončenie vyšetrovania do 25.07.2010. Vyšetrovanie napriek uvedenému ukončené nebolo a ani v celom rozsahu splnené pokyny prokurátora, opäť boli konštatované prieťahy, preto vec bola vyšetrovateľovi PZ odňatá a prikázaná inému. Z rozhodnutia Okresnej prokuratúry Malacky pod č.k. 1Pv 113/08-44 z 11.03.2011 mal súd preukázané, že bola podaná obžaloba.

Na základe uvedeného dokazovania mal súd preukázané, že hoci ustanovenie § 209 ods.2 za bodkočiarkou zák.č. 301/2005 Z.z. jednoznačne ukladá zákonnú lehotu na skončenie vyšetrovania do štyroch mesiacov od vznesenia obvinenia a ust. § 209 ods.3 cit. zák.č. ukladá policajtovi, ak nie je vyšetrovanie skončené v zákonnej lehote, písomne oznámiť, prečo nebolo možné vyšetrovanie skončiť v zákonnej lehote, aké úkony treba ešte vykonať a aký čas bude ešte vyšetrovanie pokračovať; v zmysle obsahu vyšetrovacieho spisu Okresnej prokuratúry Malacky pod ČVS: ORP -38/OJP-MA-2010 ako i z previerok Okresnej prokuratúry Malacky vyššie špecifikovaných súd zistil, že vyšetrovanie v zákonnej lehote do štyroch mesiacov od vznesenia obvinenia ukončené nebolo (obvinenie bolo vznesené 27.10.2005 a obžaloba bola podaná 11.03.2011), že policajt písomne neoznámil, prečo nebolo možné vyšetrovanie skončiť v zákonnej lehote, pričom samotné prieťahy konštatovala Okresná prokuratúra Malacky pri previerkach 16.07.2008, 15.07.2009 a v konečnom dôsledku i v rozhodnutí Okresnej prokuratúry Malacky pod č.k. 1Pv 113/08-30 z 29.07.2010. Z uvedeného vyplýva, že vyšetrovanie trvalo od vznesenia obvinenia 27.10.2005 do 11.03.2011 kedy bola podaná obžaloba. S poukazom na uvedené súd musí jednoznačne konštatovať prieťahy vo vyšetrovaní, k ich odstráneniu nedošlo ani po dvoch previerkach, preto právo navrhovateľky v postavení poškodenej na skončenie vyšetrovania v zákonnej lehote (§ 209 ods.2 za bodkočiarkou zák.č. 301/2005 Z.z.), resp. v primeranej lehote (ak by policajt písomne oznámil prečo nebolo možné vyšetrovanie skončiť v zákonnej lehote), porušené bolo, keďže vyšetrovanie trvalo päť rokov a päť mesiacov (od 27.10.2005 do 11.03.2011) z čoho prieťahy podľa obsahu vyšetrovacieho spisu (úkony v roku 2005 - 18.06., 16.08., 18.08., 19.08., 24.08., 12.10., 02.11., úkony v roku 2006 - 12.04., 21.04., 03.07., 19.07., úkony v roku 2007 - žiadne, úkony v roku 2008 - žiadne, úkony v roku 2009 - 02.03., 12.03., 20.03., 24.03., 25.03., úkony v roku 2010 - 26.01., 15.02., 03.05., 06.07., 16.09., 17.09., 20.09., 30.09., 02.12., úkony v roku 2011 - 18.01.) a previerok Okresnej prokuratúry Malacky (k 16.07.2008 vyšetrovateľ od roku 2006 nekoná, v roku 2008 vyšetrovateľ nevykonal žiaden vyšetrovací úkon, v roku 2009 vyšetrovateľ vydal jedno uznesenie a vykonal tri výsluchy svedkov, k 24.05.2010 prokurátor opäť konštatoval prieťahy) boli spolu v dĺžke viac ako tri roky.

Na základe tohto právneho záveru súd posudzoval kauzálny nexus medzi nesprávnym úradným postupom a uplatnenou nemajetkovou ujmou. Podľa názoru súdu o vzťah príčinnej súvislosti ide, ak medzi nesprávnym úradným postupom a škodou existuje vzťah príčiny a následku. Treba skúmať, aká príčina škodu vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku. Atribútom príčinnej súvislosti je priame pôsobenie príčiny na následok, pri ktorej príčina

priamo predchádza následku a vyvoláva ho. S poukazom na vyššie vyslovený právny názor existencie nesprávneho úradného postupu spočívajúci v prieťahoch, jednoznačne vyplýva príčinná súvislosť s uplatnenou nemajetkovou ujmou navrhovateľky, nakoľko nesprávny úradný postup bol spôsobilý vyvolať zákonný zásah do osobnostných práv a právom chránených záujmov navrhovateľky na skončenie vyšetrovania v zákonnej lehote, resp. v primeranej lehote, keď vyšetrovanie namiesto zákonnej lehoty štyroch mesiacov trvalo vyše päť rokov.
Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, ktorú si navrhovateľka uplatnila podľa § 17 ods.2 zák.č. 514/2003 Z.z. vo výške 6.000,-EUR, súd skúmal dĺžku prieťahov, význam konania pre navrhovateľku ktorá bola v postavení poškodenej, ako spolupracovala s orgánmi činnými vo vyšetrovaní a ako sama aktívne prispela k odstráneniu prieťahov vo vyšetrovaní.

Ako súd už vyššie konštatoval, vyšetrovanie nebolo skončené v zákonnej štvormesačnej lehote a ani v primeranej lehote, medzi jednotlivými úkonmi vyšetrovateľa boli prieťahy viac ako jeden rok (k 16.07.2008 vyšetrovateľ od roku 2006 nekonal, v roku 2008 vyšetrovateľ nevykonal žiaden vyšetrovací úkon) a dĺžka vyšetrovania bola neprimerane dlhá hoci navrhovateľka bola aktívna pri zistení páchateľov, ktorí boli zaistený bezprostredne po spáchaní trestného činu, bola súčinná pri vyšetrovaní, nedala príčinu z jej strany na prieťahy vo vyšetrovaní a náhradu škody z trestného činu si uplatnila po začatí trestného stíhania 16.08.2005 v adhéznom konaní. Súd však musí konštatovať, že navrhovateľka aktívne nevyužila zákonnú možnosť na odstránenie prieťahov vo vyšetrovaní, keď podľa § 210 Trestného poriadku ako poškodená nepožiadala prokurátora, aby boli prieťahy vo vyšetrovaní odstránené.

Z odôvodnení rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva z aplikácie čl. 41 Zmluvy vyplýva, že neprimeraná dĺžka konania znamená pre sťažovateľa morálnu ujmu, pričom sťažovateľ nie je povinný výšku morálnej ujmy preukazovať. Stanovenie výšky priznaného zadosťučinenia určuje súd podľa vlastnej úvahy s prihliadnutím na kritériá uvedené v ust. § 17 ods.3 zák.č. 514/2003 Z.z. demonštratívne.

Treba uviesť, že povinnosťou štátnych orgánov je organizovať procesný postup tak, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa osoba na štátny orgán obrátila. Preto štátne orgány sú povinné postupovať tak, aby ochrana práv fyzických a právnických osôb bola rýchla a účinná.

Súd vyššie konštatoval, že navrhovateľka v časti nečinnosti príslušníka PZ nebola úspešná a v časti prieťahov vo vyšetrovaní právo navrhovateľky na skončenie vyšetrovania v zákonnej lehote, resp. v primeranej lehote porušené bolo, avšak aktívne nevyužila zákonnú možnosť na odstránenie prieťahov vo vyšetrovaní (§ 210 Trestného poriadku), ako i skutočnosť, že ujmu na právach navrhovateľky nemožno odstrániť iba kompenzovať. Vzhľadom na uvedené súd má zato, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, preto nemajetkovú ujmu priznal v peniazoch s tým, že náhrada vo výške 1.000,-EUR je dostatočnou a primeranou. Preto vo zvyšku súd návrh zamietol.

Navrhovateľka požiadala odporcu v súlade s § 15 ods.1 zák.č. 514/2003 Z.z. o odškodnenie, doručenie žiadosti mal súd preukázané listom zo 17.08.2011, doručený odporcovi 24.08.2011, čo nebolo medzi účastníkmi konania sporné, navrhovateľka si uplatnila úrok z omeškania od 26.08.2011.

Odporca sa s plnením dostal do omeškania, preto ho súd podľa § 517 ods. 2 Obč. zákonníka spojení s VN č. 87/1995 Z.z. zaviazal na úrok z omeškania tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods.3 O.s.p., aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech
v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Keďže priznanie požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy záviselo od úvahy súdu, podľa citovaného zákonného ustanovenia § 142 ods.3 O.s.p. súd zaviazal neúspešného odporcu k plnej náhrade trov konania z priznanej výšky plnenia tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Trovy právneho zastúpenia súd priznal podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. §10 ods.1, §14 ods. 1 písm. a), c), d) za päť úkonov právnej služby, pričom sadzbu jedného úkonu súd vyúčtoval z priznanej sumy 1.000,-EUR, čo je 61,41 EUR.

1. prevzatie a príprava 05.08.2011, t.j. 61,41 EUR a režijný paušál 7,41 EUR,
2. žiadosť o predbežné prerokovanie nároku 17.08.2011, t.j. 61,41 EUR a režijný paušál 7,41 EUR,
3. písomné podanie žaloby na súd 12.12.2011, t.j. 61,41 EUR a režijný paušál 7,41 EUR,
4. účasť na pojednávaní 13.11.2012, t.j. 61,41 EUR a režijný paušál 7,63 EUR,
5. účasť na pojednávaní 19.02.2013, t.j. 61,41 EUR a režijný paušál 7,81 EUR.

Spolu: 61,41 + 7,41 + 61,41 + 7,41+ 61,41 + 7,41+ 61,41 + 7,63 + 61,41 + 7,81 = 344,72 EUR

Podľa § 18 ods.3 vyhlášky č.655/2004 Z.z. súd zvýšil tarifnú odmenu o daň z pridanej hodnoty vo výške 20% z 344,72 EUR, t.j. o 68,94 EUR, takže odmena právnej služby spolu je 344,72 + 68,94 = 413,66 EUR.

Poznámka súdu. Právny zástupca si uplatnil trovy právneho zastúpenia z uplatnenej výšky náhrady nemajetkovej ujmy, čo ust. § 142 ods.3 O.s.p. neumožňuje.

Súdne konanie je podľa § 4 ods.1 písm. k) zák.č. 71/1992 Zb.z. v znení noviel oslobodené od súdneho poplatku.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia, na tunajšom súde, písomne, dvojmo.

V odvolaní sa má uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ak odvolateľ nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.